

*Non es meravellha s'eu chan
melhs de nul autre chantador,
que plus me tra. l cors vas amor
el melhs sui faihz a so coman.
Cor e cors e saber e sen
e fors' e poder i ai mes.
Si. m tira vas amor lo fres
que vas outra part no. m aten.*

*Ben es mortz qui d'amor no sen
al cor cal que dousa sabor;
e que val viure ses amor
mas per enoi far a la gen?
Ja Domnedeus no m azir tan
qu'eu ja pois viva jorn ni mes
pois que d'anoi serai mespres
ni d'amor non aurai talan.*

*Per bona fe e ses enjan
am la plus bel'e la melhor
Del cor sospir e dels olhs plor,
car tan l'am eu, per que i ai dan
Eu que n posc mais, s'Amors me pren,
e las charcers en que m'a mes,
no pot claus obrir mas merces,
e de merce no i trop nien?*

*Aquest'amors me fer tan gen
al cor d'una dousa sabor:
cen vetz mor lo jorn de dolor
e reviu de joi autras cen.
Ben es mos mals de bel semblan,
que mais val mos mals qu'autre bes;
e pois mos mals aitan bos m'es,
bos er lo bes apres l'afan.*

*Ai Deus! car se fosson trian
d'entrels faus li fin amador,
e. lh lauzenger e. lh trichador
portesson corns el fron denan!
Tot l'aur del mon e tot l'argen
i volgr'aver dat, s'eu l'agues,*

*No és meravella si el meu cant
val més que el de cap cantador,
car al meu cor el guanya amor,
i al seu poder, fidel roman.
Cor, cos, saber i enteniment,
coratge i força, jo hi he mes.
Fora l'amor no m'atreu res,
cap envit no m'és escaient.*

*Ben mort deu ser qui amor no entén
o al cor no n'ha cap dolç sabor.
Car, què val viure sens valor
sinó per entristar la gent?
Que Déu no em deixi viure, quan
del desamor sentís el pes,
o a midons no fos ben sotmès
el meu amor sempre anhelant.*

*De la més bella, sedejant
i amb fe lleial, cerco el favor.
Ploro i sospiro. Quin temor
m'esquinça d'estimar-la tant!
Què més puc fer si amor m'encén
i d'aquest càrrec on sóc pres,
no en puc eixir, si no mercès
a pietat que ella no sent?*

*D'aquesta amor sóc molt sofrent,
però és tan dolç el seu sabor
que cent cops moro de dolor
i joiós revisc altres cent.
El meu mal té molt bell semblant
i val talment un bé palès,
car si em fereix, em deixa il·lès
per a saber-lo anar servant.*

*Ah, si pogués tot ver amant
ser discernit del falsador,
i el llausanger i el traïdor
portessin banyes al davant!
Tot l'or del món i tot l'argent,
jo els donaria, ben després,*

*sol que ma domna conogues
aissi com eu l'am finamen.*

*Cant eu la vei, be m'es parven
als olhs, al vis, a la color
car aissi tremble de paor
com fa la folha contra.l ven.
Non ai de sen per un efan
aissi sui d'amor entrepres;
e d'ome qu'es aissi conques
pot domn'aver almorna gran.*

*Bona domna, re no.us deman
mas que.m prendatz per servidor,
qu'e.us servirai com bo senhor,
cossi que del gazaró m'an.
Ve.us m'al vostre comandamen,
francs cors umils, gais e cortés
Ors ni leos non etz vos ges
que.m aucizatz, s'a vos me ren.*

*A Mo Cortes, lai on ilh es,
tramet lo vers, e ja no.lh pes
car n'ai estat tan lonjamen.*

*si amb mi, que sóc d'amor corprès,
midons volgués ser benvolent.*

*Quan jo la veig, el meu turment
em surt pels ulls i la color,
car així tremo de paor
com fa la fulla contra el vent.
No tinc pas més seny que un infant,
tant mon amor em té malmès.
Doncs si midons així m'ha ullprès,
per què no escolta més mon plant?*

*Dama gentil, sols us deman
que m'accepteu de servidor.
Jo us serviré com bon senyor.
Cap guardó no seré esperant.
Estic al vostre manament
amb cor humil, gai i cortés;
no sóc lleó ni ós muntès
Perquè m'occiu com a ells, talment.*

*Allà on es troba el meu Cortès
aquest vers meu serà tramès.
Si en sóc tan lluny, no és mancament.*

Comentari de text:

El text pertany al gènere de la poesia trobadoresca, enquadrat entre els segles XII i XIII. En esta època naix un tipus de poesia ambientada en l'època medieval, assentada sobre les bases del feudalisme, que representa fidelment les relacions de vassallatge de l'època dins la poesia. Tracten sobre l'amor cortés, un amor fidel, gentil, mai carnal, degut a la seua gran autenticitat, que unia a la dama cortesana (dominadors, mai és revelada públicament, per tant empra un senyal per nomenar-la) amb el seu vassall (el trobador). Este amor, l'autèntic, no com el que és signat amb un contracte, és gairebé sempre irrealitzable, ja que la dama és casada. No obstant, marca el canvi de mentalitat respecte a la dona, perquè comença a prendre decisions. La poesia trobadoresca, amb els seus diferents subgèneres que poden variar l'argument (cançó, sirventés, alba...), està escrita en provençal (llengua romànica, germana de la nostra, que es parlava al sud de l'actual França) com s'observa en l'exemple.

D'altra banda, Bernat de Ventadorn (1147-70), autor de l'obra, fou probablement fill d'un servent i una fornera del Castell de Ventadorn, en el qual es formà com a trobador. Enamorar-se de la senyora del lloc el dugué a l'exili i a viure protegit successivament per diversos autors. Al final dels seus dies es retirà al monestir de Dalon.

Després de la lectura, es pot determinar el tema de la poesia com el cant d'un enamorat cap a la seua estimada.

Pel que fa al resum del contingut i a la seua estructuració, dir que el poema conté 8 estrofes de huit versos cadascuna, excepte el darrer de 3. La primera d'elles

correspondria a un nucli temàtic en el qual predomina el crit d'atenció que fa l'autor als possibles receptors sobre la bellesa de la seua obra i sobre la capacitat que té per fer poemes plens de sentiment. Fins i tot, criticant a aquella gent que es queda freda davant de la seua art.

El cos de l'obra vindria a abarcar des de la tercera estrofa fins la sisena. Ací el que fa és sentir, davant la visió de l'estimada, tota la força del seu amor i alhora la por de perdre-la o deixar d'estimar-la. El desig l'empresona perquè encara no ha obtingut resposta d'ella i declara la completa submissió a què està disposat per obtindre el seu favor.

Finalment, la darrera estrofa serveix per explicar a tot el món que la seua poesia quedarà per la resta dels dies com a testimoni de l'amor que sent per la dama, ja siga lluny el trobador, ja siga mort.

En altre àmbit de coses, dir que el text que se presenta per a comentar és de tipus poètic, les característiques del qual són prou evidents, ja que està dividit en estrofes, concretament huit, i estes en versos, la majoria dels quals són octosíl·labs, de ritme parell i de rima ABBA CDDC consonant. No obstant això, cal tindre en compte que es tracta d'una traducció a la nostra llengua d'un text original en provençal.

A banda d'això, les funcions lingüístiques que predominen són les típiques d'este gènere textual: l'expressiva i l'estètica. Totes dues s'hi veuen representades molt clarament amb les exclamacions de dolor que fa contínuament el poeta com: "M'esquinça d'estimar-la tant!" o les preguntes retòriques que es fa l'autor i que no són més que crides d'atenció: "¿Què més puc fer si l'amor s'encén...?"; a més de l'aparició contínua de la 1ª persona com a marca principal de la veu de l'autor en el text: "meu, sóc,estic o jo veig" entre altres.

Continuant l'anàlisi de les diferents propietats textuales, en el camp de la cohesió, comentar l'elevat nombre de mots relacionats amb el camp semàntic de l'amor, com no podia ser menys. Substantius com: "amor, cor, sabor"; o adjectius com: "fidel, anhelant, sofrent"; fins i tot verbs com: "sospire, estimar-la, encén". A més, l'ús d'antònims "amor" (v.3) vs "desamor" (v.14) i sinònims "amor" (v.3) i "dolç sabor" (v.10) que acaben de conformar la xarxa lexicosemàntica textual.

Evidentment, en tractar-se d'un text poètic molt personal hi apareixen nombrosos elements valoratius, on s'hi veu reflectit el seu sentiment a partir dels mots o expressions que utilitza ; com quan es refereix a la dama : "gentil, bon senyor, la més bella", quan parla d'ell mateix: "servidor; amb cor humil, gai i cortés; no sóc lleó; benevolent"; de "turment" qualifica la situació que està vivint; inclús quan fa referència als contrincants en eixa amor els determina: "falsadors, traïdors i que porten banyes".

Així doncs, després de tot això que hem exposat, el text de Bernat de Ventadorn (tot i treballar amb una traducció) és molt important, no només des del punt de vista artístic –que també– sinó pel període en el qual va ser redactat. Una època convulsa, en un context inadequat per al conreu de la producció artística, hem de tindre en compte que no hi havia escoles, ni universitats, no hi havia una indústria que donara suport a l'obra literària. Per tant, una poesia com esta té doble valor, per la claredat i bellesa del seu missatge i per les dificultats de l'època que visqué l'autor.